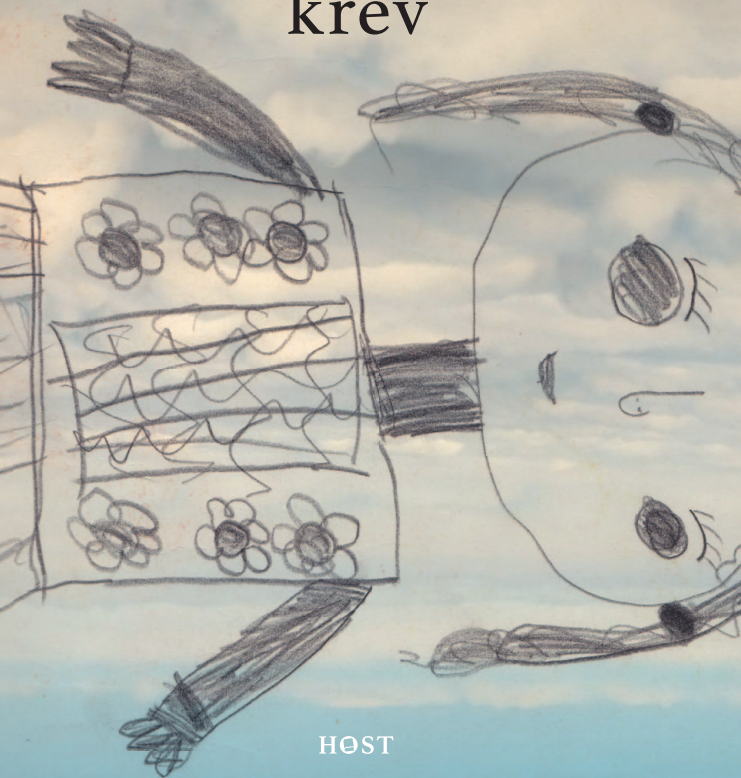

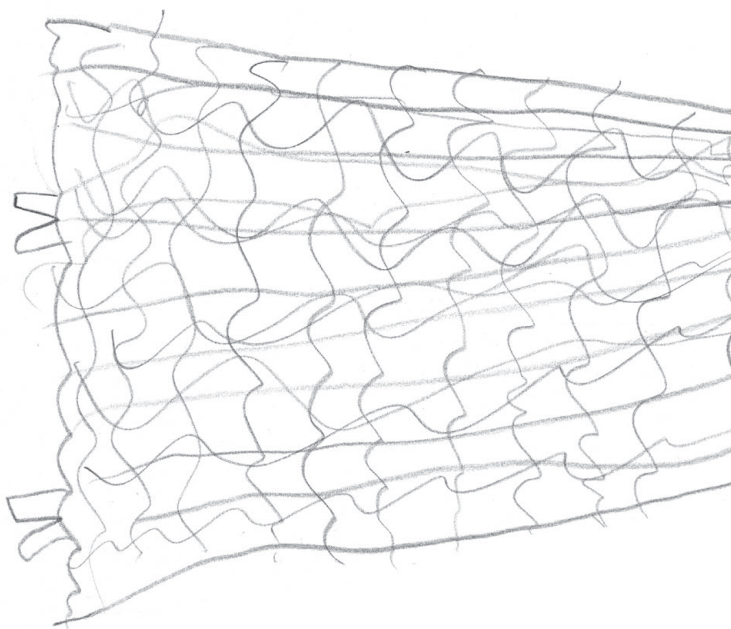
jiří
hájíček
rybí
krev

HØST

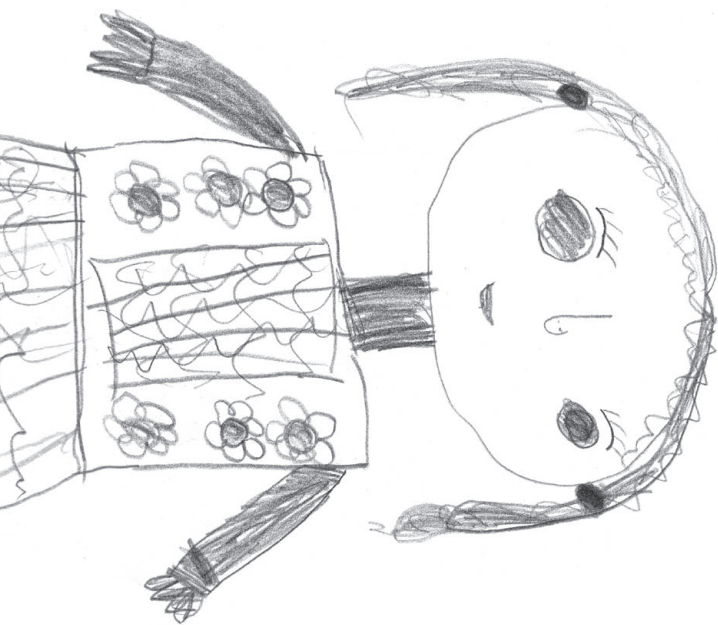
rybí
krev

Brno
2012

jiří
hájíček
rybí
krev

© Jiří Hájíček, 2012

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2012 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-725-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7294-726-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7294-727-0 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7294-728-7 (Formát MobiPocket)

Ohrožené vesnice nemají v tomto románu jména, ale skutečně existovaly. Lidé v románu jména mají, ale jsou to smyšlené postavy.

Sedím v kupé rychlíku Praha—České Budějovice, od stanice Tábor už úplně sama. Nad hlavou v prostoru pro zavazadla můj odřený tmavomodrý kufr na kolečkách, na jeho držadle se ještě houpe cedulka z letiště v Rotterdamu. Konečně chvíle samoty, kdy si můžu vytáhnout z peněženky ten přeložený lístek se sloupcem jmen. Podlouhlý bílý lístek na poznámky, vypadá trochu jako účtenka z restaurace, v levém horním rohu je barevné logo holandské letecké společnosti. Popsala jsem ho v letadle velkými tiskacími písmeny a vzpomněla si přitom na Frederika. Co by tomu řekl. Ta bohémka, chaotička, ta Češka, se kterou se už čtyři roky trápí, a tohle? On, který má ve všem systém a vyznává řád. Když jdeme nakupovat, má v ruce přesně takový lístek a navíc propisku, háže nákup do vozíku a odškrťává si položky na seznamu. V kapsičce u košile nosí kalkulačku a dělá si mezisoučet nákupu, aby ho u pokladny nic nepřekvapilo.

A přesně tak to budu dělat teď já, říkám si a přejíždím pohledem lístek odshora dolů. Budu si odškrťávat jména. Všechny ze seznamu chci vidět, mluvit s nimi, dívat se jim zpříma do očí. Ať už se mezi námi kdysi stalo cokoli.

TÁTA

HONZA

ANNA

MILADA

ZDENĚK

PAN TUŠL

MUDR. BREJCHOVÁ

PAN BERTÁK

CHOZÉ

NAĎA

PETR

OLINA

Celkem dvanáct jmen, dvanáctka důležitých lidí mé minulosti. Zastavuji se u těch posledních dvou a přemítám, proč jsem je napsala až naposledy. Podvědomí? Odsunula jsem je, schovala až na konec. Raději koukám oknem ven do ubíhající krajiny jižních Čech a vzpomínám na včerejší večer. Otevřeli jsme s Frederikem doma na rozloučenou láhev vína. Popíjeli jsme v posteli a já jsem vtipkovala, že si ode mne celý měsíc odpočine. Pěkných pár týdnů před odletem neslyšel nic jiného než historky a legendy o naší rodině. Už jsem mu tím lezla na nervy. Jednou se na mě dokonce utrl, jestli si prý myslím, že nikdo jiný neměl trable v rodině, jen já. Prý je to normální.

„Přijde ti normální, že jsem svýho vlastního bráchu neviděla přes dvacet let?“

Opakuju si tu otázku nahlas v prázdném kupé. A znovu si v duchu připomínám základní pravidla téhle cesty, která jsem si stanovila před odletem. Pravidlo číslo jedna: Říkat pravdu. Vždycky, každému a za všech okolností. Na co si hrát v jednatřiceti? Před čím se schovávat? To bych se ani nemusela vracet. Pravidlo číslo dvě: Nebudu brečet. Dojetí, smutek. Co s tím? Nejsem přece malá holka. Posledních pár dopisů, které jsme si s tátou vyměnili, mě docela uklidnilo. Operace dopadla dobře, včera ho měli propustit ze špitálu a dneska večer zazvoním u jeho dveří. Všechno vychází. Bude to dobrý, říkám si už poněkolkáté a vrtím se neklidně na sedadle.

Mezitím se zešeřilo, stojím u okýnka a v dálce už vidím světla města. Nebyla jsem tu patnáct let. Vagon sebou háže, držím se za kovové madlo a pozoruju město, jak si ho nepamatuju, obklíčené supermarkety, benzinovými pumpami a nízkými hranatými stavbami. Za chvíli vlak s cukáním zastavuje. Táhnu za sebou kufr tunelem od nástupišť, naproti nádražní budovy zkoumám jízdní řád městské dopravy. Na sídliště Máj jezdí jiná čísla než kdysi. Vystupuju na konečné autobusu číslo tři, kufr za mnou klapne na kolečkách po dlážděném chodníku. Stojím

uprostřed sídliště. Žádné šedivé paneláky, jak jsem to tu znala, ale celá paleta pastelových barev, rozhlížím se kolem dokola, žlutá, modrá, zelenkavá, domy hrají barvami a desetipatrový dům, kde bydlí táta, má na barevné fasádě namalované ohromné číslo. Výťah zastavil v osmém patře a já zvoním u dveří, otevírají se a v nich stojí můj táta, o dvou berlích, úplně šedivý.

„Pojď dál,“ usměje se. Dám mu pusku na tvář a opatrně ho objímám. Zavírám dveře a stojíme naproti sobě. Zkoumám v jeho tváři, jestli má bolesti a jak ho změnil čas. Ale času budeme mít dost. Ukazuje berlou, ať jdu za ním.

Jak jsem to nepoznávala na sídlišti, tak uvnitř se nezměnilo vůbec nic. Ten samý okopaný botník v předsíni, stejný vybledlý závěs v okně obývacího pokoje, který jsme kdysi kupovaly ještě s mamkou, staré umakartové bytové jádro a z tranzistoráku v kuchyni vyřvává dechovka. Neslyšela jsem něco takového celé věky, trochu to se mnou zacloumá a háže mě to o dvacet let dozadu. Ale držím se a snažím se soustředit na přítomnou chvíli a zůstat v klidu.

Dávám tátovi dárkový balíček s holandským sýrem a čokoládou. Celý večer uběhne neskutečně rychle, říkáme si spíš praktické věci. Ptám se, jestli má dietu a co mám vařit, kdy je první kontrola v nemocnici, jestli má ještě bolesti, jestli má doma všechny léky a kde je nejbližší lékárna, kam se tu chodí nakupovat. Prohlížím lednici. Říká, že nemá hlad, ale já ještě běžím s taškou do večerky. Je to asi sto metrů a za půl hodinky jsem zpátky. Těší se na pořádné jídlo po těch nemocničních blafech, doufá, že na něm nebudu dělat pokusy a vařit mu nějaké holandské speciality. Smějeme se. Pořád si nemůžu zvyknout na jeho tvář, jak se za ta léta změnila. Hluboké vrásky, řidší vlasy, pohublý obličej. On to má se mnou asi podobně. Posílala jsem mu sice nedávno v dopise fotku nás dvou s Frederikem, ale taky na mě kouká jako na někoho povědomého, koho kdy si znával...

„Kdybys přijela s tím svým, ani bych si s ním nemoh popovídat,“ říká vyčítavě a já mu vyprávím, co už jsem Frederika naučila česky a jak se učím od něho holandsky. Připravuju nám aspoň obložené chleby, sedí v kuchyni, berle opřené o lavici. Na kredenci fotka v rámečku. Mamka a táta, někdy před dvaceti lety, fotografováno před naší bývalou chalupou u nás na vsi. Nic to se mnou nedělá, v duchu se chválím, jak se držím zásad.

Po jídle vybaluju kufr. Najednou na mě padne únava, bylo toho dneska hodně, říkám tátovi, vlezu do vany a pouštím na sebe teplou vodu ze sprchy. Spát budu v zadním pokoji na váleňdě, kde měla mamka dřív šicí stroj. Pokládám na peřiňák mobil a kontroluju čas, je deset večer. Píšu rychle zprávu Frederikovi, úplně jsem na něj zapoměla. Než zhasnu lampičku, vytáhnu z peněženky lístek. Propiskou udělám fajfku u tiskacího TÁTA. Zhasínám, zavírám oči a usmívám se, jak šlo všechno hladce. Než usnu, říkám si, jak čas všechno zahojil a podobné hlouposti.

Bloumám po budějovickém náměstí, nic není, kde bývalo. Kadeřnictví, kde mě naposledy před cestou do Anglie stříhala Naďa. Ani rybárna na rohu, kam jsme chodívali jako studenti po flámu na rybí salát. Místo ní butik se sportovním oblečením. Prošla jsem centrum a nakoukla do všech kadeřnictví, ale nikdo Naďu nezná. Jsem naivní, říkám si, kdoví kde je, po patnácti letech. Vyhřívám se u kašny ve slunci pozdního září. Než se pěšky vydám zpátky do sídliště, vlezu ještě do knihkupectví. V regálu plném knih seřazených podle jmen autorů hledám pod písmenem H. Radostí poskočím, vytahuji těžkou knihu s oranžovým hřbetem a s ilustrací Josefa Lady na obálce. *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. Nové vydání. Jdu svižnou chůzí z centra města, knihu pod paží, aspoň jeden úspěch na mé první výpravě do minulosti, říkám si. Blíží se jedenáctá hodina, nejvyšší čas uvařit tátovi oběd.

Večer sedíme v obývací, můj kufr už je vyprázdněný, zaplnila jsem skříň v pokoji, kde teď spím. Taky jsem doprala první várku prádla, pračku má táta poměrně novou. Prošla jsem celý byt. Na domácnost starého vdovce s operovaným kyčelním kloubem to není tak špatné. Mažu si ruce krémem. Zítra umyju okna, říkám a táta se strachuje, že jsem nějaká hubená a jestli pořádně jím. Potud idyla.

Začnu o Honzovi. Kde vůbec je, jak se má, jestli o něm táta má nějaké zprávy. Neviděla jsem ho od roku... zamyslím se, od roku 1986. Kroučím hlavou, sama tomu nemůžu uvěřit. Táta sedí jako zařezaný. Nevydá ani hlásku, nereaguje na otázky.

„O Honzovi se tady vůbec nebudeme bavit,“ vypadne z něho nakonec. Dívám se mu zpříma do očí, snažím se zachovat klidný hlas a myslím na svá předsevzetí před návratem sem.

„O Honzovi se právě bavit budem.“

Sleduju jeho překvapení, jeho proměňující se výraz, tvář trochu rudne a nabíhá, rysy tvrdnou, podivný škleb, dívá se stranou. Já pohledem neuhýbám. Najednou je celý nesvůj.

„A co jako?“ vyjede na mě. „Svého starýho tátu budeš poučovat a říkat, co mám dělat nebo co...“

Je celý napnutý, rukama svírá berle, jako by chtěl vyskočit na nohy a někam utéct.

„Já ti nechci říkat, co máš dělat. Jenom si chci promluvit o našem Honzovi.“

Dívá se jinam a je uražený. Bouří to ve mně, všechno to, co bylo usazené někde dole. Vypadalo to na krásný návrat ztracené dcery k otci, který se v moudrosti svého stáří se vším vyrovnal. Už neříkám nic. Snažím se zůstat klidná, ale hlavou mi běží: Mně už je to jedno, tati, jestli tě doopravdy ztratím. Jestli mě teď vyhodíš a najmeš si místo mě nějakou ošetřovatelku. Já jsem po patnácti letech nepřijela proto, abych se dál točila v tom samém kruhu, abych dělala, že se nic nestalo, a chodila kolem všech těch věcí z minula jako kolem horké kaše. Jestli

chceš, tak si s tím umři, s tou zatvrdlinou, co máš někde na srdci. Dál si to klidně tahej s sebou, když nemůžeš jinak... Pak to nevydržím, dívá se z okna s podivně zatuhlým obličejem, polknu.

„Tati, já tě mám moc ráda, vždycky jsem měla. A vím, žeš pro nás chtěl vždycky to nejlepší, žeš pro naši rodinu vždycky dělal, cos mohl. Ale nebudu tady ve svém věku hrát divadýlko a tvářit se, že náš Honza neexistuje a nikdy neexistoval. Přeber si to, jak chceš. Dobrou noc.“

Ležím a hlava na polštáři je plná podivného vzruchu. Jako když se zatřepe skleněnou koulí a v těžítku sněží. Lampička na peřiňáku svítí, dívám se na svůj popsaný lístek, na odškrtnuté TÁTA, a říkám si, že jsem si to asi představovala moc jednoduše.

Ráno jakoby nic v kuchyni připravuji snídani. Táta přihopká o berlích, pozdravíme se, ve tváři je měkčí, dokonce se usměje a ptá se, co bude dneska k obědu. Ulehčí se mi a u snídaně mu vyprávím, jak chodím v létě ráda v Rotterdamu na trh a co má Frederik rád k jídlu a že mu vařím rajskou omáčku a ovocné kynuté knedlíky.

„Chci se podívat za mamkou na hřbitov,“ povídám.

„Autobus už tam do vsi jezdí jen dvakrát denně, holčičko. Ráno a večer.“

„Nevadí, stejně jsem si říkala, že potřebujeme auto. Chci navštívit spoustu lidí a taky na kontroly do nemocnice to pro tebe bude pohodlnější.“

„Nemám peníze na auto.“

„Na auto z bazaru mám, tati.“

„Nemůžu s tebou přece takhle obcházet bazary,“ zvedá do vzduchu berle.

„Koupím ho sama, neboj se.“

„Ty? Ošidí tě, seš ženská...“

Poprvé mě opravdu rozesmál, málem jsem rozlila hrnek s kávou. Směju se na celé kolo, jen se dívá a tváří se zase divně.

„Tati, kupovala jsem auto v Holandsku, Frederik na to není. Kupovala jsem auto v Americe...“

„V Americe? A kde ho máš?“

„Koupily jsme s jednou holkou ojetýho chevroleta, v New Yorku. Pak jsme to s ním vzaly na západ, a když kámoška potřebovala prachy na letenku domů do Libanonu, tak jsme ho v San Diegu zase prodaly.“

Táta mlčí, sklízím ze stolu a připravuju dvě igelitové tašky, že skočím do obchodu na nákup.

„Taky na nákupy se nám auto hodí. Jednou za tejdén sjedu do supermarketu na předměstí, je to tam levnější.“

Zvoním u dvoupatrové vilky v tiché čtvrti. Opravená fasáda, nový plot, vrata pro auto na dálkové ovládání, všimnu si. Milada se objeví ve dveřích a jde mi po chodníčku odemknout branku. Obejmeme se, jedna z druhé nemůžeme spustit oči.

„Vypadáš úžasně,“ opakuje, „zato já jsem přibrala. To víš, pořád sedím v kanceláři a kupa starostí.“

Uvnitř už to moc nepoznávám, sedíme v obývacím, kde jsme spolu před dvaadvaceti lety sledovaly zpravodajství rakouské televize o černobylské jaderné katastrofě. Rodiče bydlí v přízemí, říká Milada a ukazuje mi u kávy alba plná fotek. Dvě děti, dovolené u moře, rodinné oslavy. Jsem po chvíli unavená, ale nekončí to. Pátrám potají v její tváři, když mi ukazuje prstem na obrázky. Tmavé kruhy pod očima, vrásky, jen tak doma na gauči, bez mejkapu. Advokátní praxe běží dobře, koupili parcelu a byt v centru, jako investici, pro děti, to se neztratí. Manžel kandidoval v posledních komunálních volbách na radnici, dceru poslali na rok do Ameriky na výměnný pobyt, je jí čtrnáct. Musím vstát a protáhnout se, jdu k oknu a dívám se do ulice. Nečekala, že se objevím, vzpomíná na maturitu a jak jezdila za mnou na vesnici. Najednou zmlkne.

„Neměla jsem o tom začínat, vid? Vaše chalupa už není...“

„Nic se neděje, Milado.“

Neumí si to prý představit, být tak dlouho mimo domov, ale děti půjdou do světa, musí se otrkat, říká, synovi je dvanáct a baví ho jazyky, chtěli by mu dopřát vzdělání na nějaké zahraniční univerzitě. Dívám se na ni, trochu už mi uniká, o čem mluví. Mám ji ráda, ale je to ještě ta Milada? Kde jsou naše dívčí tajemství? Jakou mají dneska cenu? Konečně se v pomlce zeptá, co já.

„Provozujeme s přítelem hostel,“ povídám, „už třetí rok. Zatím mě to baví. Pořád se něco děje, potkáváš lidi z celého světa.“

Ptá se na Holandsko, jestli mám děti, jak se mají naši. Vůbec neví o mamce. Zhrozí se. Je to už třináct let, jak to, že se to nedověděla? Omlouvá se. Prý je to trapas.

„To nic, Milado. Nemohlas to vědět.“

Stáčím řeč jinam a Milada se chytne, zase se rozpovídá, já už bych se nejraději viděla venku. Mám dobrou záminku.

„Musím uvařit tátovi,“ povídám, „ale jsem tu celý měsíc, můžeme se zase vidět.“ Nadšeně přikyvuje. Cestou po schodech dolů mě napadne zeptat se jí na nějaký bazar. Při zmínce, že sháním ojeté auto, mě chytí za loket.

„Půjč si moje, Hano. My máme dvě a to moje stejně pořád stojí v garáži. Manžel mi ho koupil před dvěma lety.“

Zdráhám se. Nezdá se mi to, půjčovat si takhle auto.

„Je nesmysl kupovat v bazaru auto na měsíc. Než ho přihlásíš, pak zase starost s prodejem...“

Cítím, že to myslí opravdu vážně a upřímně. Těší mě ta velkorysost, neviděla mě tolik let. A když vzápětí přináší klíčky a technický průkaz, už se nebráním.

„Jak to děláš, že vypadáš tak dobře?“ ptá se ještě venku na chodníku.

„Jím samý ryby a zeleninu,“ povídám, „bydlíme kousek od přístavu.“

Odjíždím z návštěvy v malém modrém peugeotu, uvnitř ještě voní novotou a má najeto pět tisíc kilometrů. Představuju si, jak tátu překvapím.

V neděli ráno vezu tátu na mši. Když si s mamkou po vystěhování ze vsi hledali kostel tady ve městě, vybrali si tenhle. Směrem k nemocnici, po levé straně rušné ulice. Necháám se unést mocným zvukem varhan, zaplaví celou hlavní kostelní loď. Cestou zpátky k parkovišti chce táta diskutovat o mně a o víře. Přistihnu se při shovívavosti, připadá mi chvílemi jako dítě, ale rodič je on a o své roli nepochybuje. Zastaví se uprostřed chodníku. Bolí ho ruce, takhle daleko ještě o berlích nešel. Nabízím mu, ať tu počká, že pro něho přijedu, ale kroutí hlavou. Dívá se na mě, ve tváři bolest. Asi nejen fyzickou.

„Nedokázal jsem vás k tomu vychovat, ani jedno své dítě.“

„Vždycky jsem měla v kostele strach, už odmala.“

„To je trochu povrchní, když se bavíme o víře, nezdá se ti?“

„Byl to jeden z mnoha mejch strachů v dětství. Je to asi hloupý, ale Honza mi tehdy ukázal, že...“

„Prosím tě,“ skáče mi schválně do řeči při zmínce o Honzovi, „z čehos mohla mít strach?“

„Ze mše, z těch písni, ze hřbitova, co byl kolem kostela. Taky ze tmy, z tebe, z toho, jak jste se hádali s Honzou...“

„Jasně, já jsem byl ten tyran, ten despota, co vám všem ubližoval. Tak tos mi přijela na starý kolena říct!“

Stojí opřený o berle, bezmocný, zarudlý ve tváři. Znovu se rozejdeme, chůze ho zaměstnává a namáhá. Cestou k autu už nepromluvíme.

Doma pro nás chystám oběd, táta pouští tranzistorák s nedělním přídělem dechovky z Českého rozhlasu. Po jídle rychle spláchnu nádobí, za chvíli už sjíždím výtahem z osmého patra, sedám do auta a s rukama na volantu přemýšlím, kam se vydat

nejdřív. Na sedačce vedle mne leží lístek se jmény. Dvě „položky“ už mám odškrtnuté. TÁTA a MILADA. Ale co to znamená? Dívám se na seznam a mám podivné pocity. Představovala jsem si všechno nějak jednodušší. Ale asi byla hloupost si vůbec něco dopředu představovat, říkám si, když startuju motor.

Tankuju na Hluboké, pak jedu do centra a dávám si kávu, židličky a stolky jsou ještě na chodníku, je docela teplo a svítí slunce. Ptám se číšníka na doktorku Brejchovou, ale je mu kolem pětadvaceti a nezná ji. Potom bloumám městečkem, na budově s mosaznými cedulkami najdu pár jmen, privátní lékařské praxe, ale ona mezi nimi není. Ani nevím, kam bych měla jít. Třeba už si užívá důchodu, říkám si, věk by na to měla.

Projíždím hlubokým stínem, široká silnice je z obou stran obklopená oborou. Když auto vyšplhá na kopec, vidím na modrém nebi v dálce mohutné bílé sloupy páry. Ale jinak nic, obzor se ještě neotevřel, výhled do krajiny ohraničuje les a hnědá linka polí. Než se stačím dostat k horizontu a vjet do otevřené krajiny, odbočuji doprava a po chvíli mě znovu pohltí stín lesa. Pak už je to pořád z kopce, cítím, že se blížím do údolí Vltavy. Té řeky, která všechno ví, říkám si nahlas. Jaká asi bude? Pamatuju si ji někdy před dvaceti lety, naši krásnou řeku. Jez pod kostelem, náhon ke mlýnu. Ozývá se lehká nervozita. Vjíždím do vsi, zaparkuju před kostelem. V první chvíli mám pocit, že jsem někde jinde, že jsem omylem zastavila v jiné vesnici. V hlavě se honí představy a obrazy z minula. Náves je liduprázdná, připadá mi tak maličká. Jen kostel svatého Pavla mě vrací do reality. Střecha na věži bývala zelená, teď je do červena, nově opravená. Rozhlížím se, fara je pryč, přibýly dvě novostavby, taky nová hospoda. Podívám se na konec návsi a oddychnu si, stará hospoda U Sládků je tu taky, moc se nezměnila. Slunce visí nad korunou staré lípy, tu si pamatuju moc dobře. Je pořád teplo, jsem jen v džínách, tričku a krátké bundičce do pasu. Vcházím nízkou brankou na hřbitov. Je to společný hrob, hned vedle místa, kde

jsou pochováni babička a děda. Na černé leštěné žule dvě jména. JAN POŘÍČNÝ, 1939—1988. BOŽENA TOMÁŠKOVÁ, 1941—1994. Pokládám kytici, chtěla bych zapálit svíčku, ale nemám sirky ani zapalovač. Kromě mě na hřbitůvku nikdo není. Vzpomínám na mamku. Pořád jen pracovala a starala se o druhé, aby nemusela myslet na svou duši. Případá mi to všechno tak dávno. Stojím u hrobu a po chvíli se přistihnu, že myslím na to, kdy udělám těch pár kroků k zídce hřbitova, odkud je výhled na řeku a na část vsi. Ještě chvíli to odkládám, ale pak se dám cestičkou mezi hroby, vlevo vidím nízkou márnici a už stojím u zdi. Vykloním se, pod ní kontejner plný suchých květin, věnců, trávy. A dole pod svahem voda. Široká rozlitá řeka. Na levém břehu, kde bývala i naše chalupa a za ní škola, není nic. Prázdný břeh, dvě přivázané pramice. Na pravém břehu jsou vidět oplocené zahrádky, jeden obytný přívěs, několik zahradních chatek nebo malých kůlniček. Mladé stromky. Opírám se dlaněmi o zídku, ohromená tím prvním pohledem. Jez je pryč, mlýn není, ani náhon. Všechno je pod vodou. Oči si pomalu zvykají a vzpomínky někde vzadu v mé hlavě už jsou stejně trochu mlhavé a potrhané.

Vycházím ze hřbitova na náves, jdu kolem původních starých chalup, za vysokými plechovými vraty u Máchů se ve škvíře mezi sloupkem mihne šátek a na vteřinu i vráscitá tvář. Bezděky se zastavím, ale jako by se mi ten obraz jen zdál. Nikde nikdo. Jdu k hospodě, beru za kliku, je zamčeno. Copak nikoho nepotkám, vůbec nikoho? Podívám se na hodinky, je půl třetí odpoledne. Podivný pocit mě provází až za zatačku a na konec vsi. Najednou není kam jít dál, znovu to pomyšlení, že vesnice se nějak smrskla. Dívám se k řece, široká hladina je klidná, stojím u Konopků stavení a pod ním, kde bývala chalupa strejdy Venci, je už jen tichá laguna. Tady je teď řeka nejširší z celé vsi. Myslím na Zdeňka, vrací se mi pár obrazů z doby před mnoha lety. A najednou slyším vrznout vrátka a ze zahrady vychází muž

s baretem na hlavě, starý rozepnutý kabát, na nohou holínky, a tlačí kolečko plné suchých stvolů, listů a nějakého plevelu. Zatají se mi dech. Díváme se chvíličku na sebe, popojdu k němu a on pouští z rukou držadla kolečka. Zpod baretu trčí vlasy šedivé jako popel, na tváři strniště, očima si mě měří a mlčí. Váhám, jestli mě poznal.

„Dobry den, pane Konopko. To jsem já, Hana.“

Popotáhne nosem a škrábe se ve vousech.

„Nepoznáváte mě? Hana Tomášková.“

„Ale poznávám,“ zavrčí. „Co tu chceš?“

Zaráží mě ta hrubost v jeho hlase.

„Tak mě napadlo, že se podívám za Zdeňkem, neviděli jsme se léta...“

„Není doma.“

„A kdy se vrátí z práce?“

„Z jaký práce, jsi blbá? Pouštějí ho domů na víkend jednou za měsíc.“

„Já jsem nebyla v Čechách patnáct let, pane Konopko, nic nevím.“

„Vůbec už sem nechod', není na tebe zvědavěj. Tři roky jsi ho vodila za nos a teď bys ho chtěla vidět?“

„O čem to mluvíte? Chodili jsme spolu před pětadvaceti lety, proboha.“

„A co? Já si tě dobře pamatuju, tahala ses s kdekým, v kostele tě člověk neviděl, vlastního tátu jsi pomlouvala po vsi. A kdes byla, když měla tvoje máma pohřeb? I ten váš kriminálník tehdy přijel...!“

„Co to povídáte?“

Bere za kolečko a tlačí ho kolem stoky a podél plotu pryč, vidím už jen jeho záda.

„Kde je Zdeněk? Proč bych ho nemohla vidět?“

Neodpovídá, nachýlená zavalitá postava se vzdaluje, rozepnutý dlouhý kabát mu vlaje kolem lýtek. Stojím jako opařená,

seběhlo se to v pár vteřinách, a teď už není kam jít dál, jsem u cedule s červeně přeškrtnutým jménem vsi. Otáčím se, kolem nikdo, jdu volným krokem zpátky k návsí a v hlavě mi zní ten dialog, přehrávám si ho chtě nechtě pořád dokola. S tímhle jsi teda nepočítala, děvenko. Jasně že ne, odpovídám v duchu sama sobě. Vědět, že si sem jedu pro takovouhle sprchu, tak bych na kopci neodbočila a raději pokračovala až k elektrárně a tam bych se nechala provést expozicí o jaderné energetice. Včera mi táta vyprávěl, že tam lidi jezdí na exkurze. Blížím se k autobusové zastávce pod lípou, ve zchátralém dvoupatrovém domě už není krám, okna jsou zatlučená prkny. Lovím v kapse klíčky od auta, když vtom slyším za zády motor, zvuk zesiluje. Neotáčím se, ale traktor s krmným vozem ve vleku brzdí vedle mě. Otevírají se dveře a muž za volantem se na mě dívá a mírně se usmívá. Je mohutný, i ve tváři obtloustlý, vlasy prokvetlé, statné tělo navlečené do zelené kombinézy.

„Říkal jsem si, že tenhle zadek odněkud znám.“

Kření se a vypíná motor.

„Teda, Chozé, jsi to ty? Už jsem myslela, že tu nepotkám živou duši.“

Šplhám k němu nahoru do kabiny. Je to moderní velký traktor s obrovskými koly a má stejně zelenou barvu jako jeho kombinéza. Uvnitř je to hezčí než v mém vypůjčeném osobáku. Chozé si zapaluje cigaretu a lokty se opírá o volant.

„Ta modrá dvěstěšestka u kostela je tvoje, že jo?“

Je v klidu a baví se se mnou, jako bychom se viděli naposledy před týdnem. I já se pomalu uvolňuju a doufám, že tohle setkání bude příjemnější.

„Ty už máš metrák, ne?“

„To přidej. Zato ty asi nežereš, seš hubená jak lunt.“

Zkoumám výraz v jeho obličeji. Zpočátku to vypadalo, že má radost, že mě vidí. Teď pozoruju trochu odtažitost a stíny nedůvěry v očích. Překvapuje mě, že o mně ví, že jsem byla dlouho

v cizině a dokonce kde. Prý občas potkává tátu, když sem jezdí na hřbitov. Vyprávím mu o svém setkání s Konopkou.

„Konopka byl vždycky vůl,“ mávne rukou Chozé.

„To o něm říkával můj strejda taky,“ přitakávám. „A co je se Zdeňkem?“

„Už dobrejch pět let má invalidní důchod a poslední roky je zavřenej na psychiatrii.“

Cítím trochu nevolnost kolem žaludku, snažím se to rozdýchat. Ptám se Chozého, jak se má, ale není moc sdílný. Oženil se s holkou z vedlejší vsi, mají dvě děti, kluk se jmenuje Josef po tátovi a příští rok už půjde do učení.

„Ještě mi řekni, jak se má Anna?“

„To nevím. Neviděl jsem ji léta,“ tvrdí a zamračeně hledí před sebe, z výšky traktoru vidíme i na kříže za hřbitovní zdí.

„A Olina? Víš o ní něco?“

„Má taky dvě děti. Většinou se tu potkáme o Dušičkách.“

„Když je tehdy odsud s mámou vystěhovali, šly někam na blata do bytovky.“

„Jo, kousek od Vodňan, bydlí tam pořád.“

„A jejího manžela znáš?“

„Znáš ho taky,“ podívá se na mě, oči přimhouřené. Polknu, tuším, co může jeho provokativní úsměv znamenat.

„Ne... chceš říct, že si vzala... Petra?“

„Jo, Petra.“

„Petra Hrazdila?“

Kývá hlavou, usměje se, zlomyslně, zdá se mi. Trochu se mi z toho všeho zamotá hlava, pozoruje mě a baví se tím.

„Když jsem šla kolem Máchů, měla jsem pocit, že jsem za plotem zahlídla jejich starou babičku, je to vůbec možný?“

„Jo, loni jí bylo dvaadevadesát.“

„Takhle hlídkovala za vraty, už když mi bylo sedmnáct. Ta se snad od těch vrat za pětadvacet let ani nehnula.“

„Ta přežije všechny. Syna už přežila, nedivil bych se, kdyby i dceru.“

„Počkej, Mácha, co byl na MNV, už umřel?“

„Jsou to tak tři roky. Trefilo ho.“

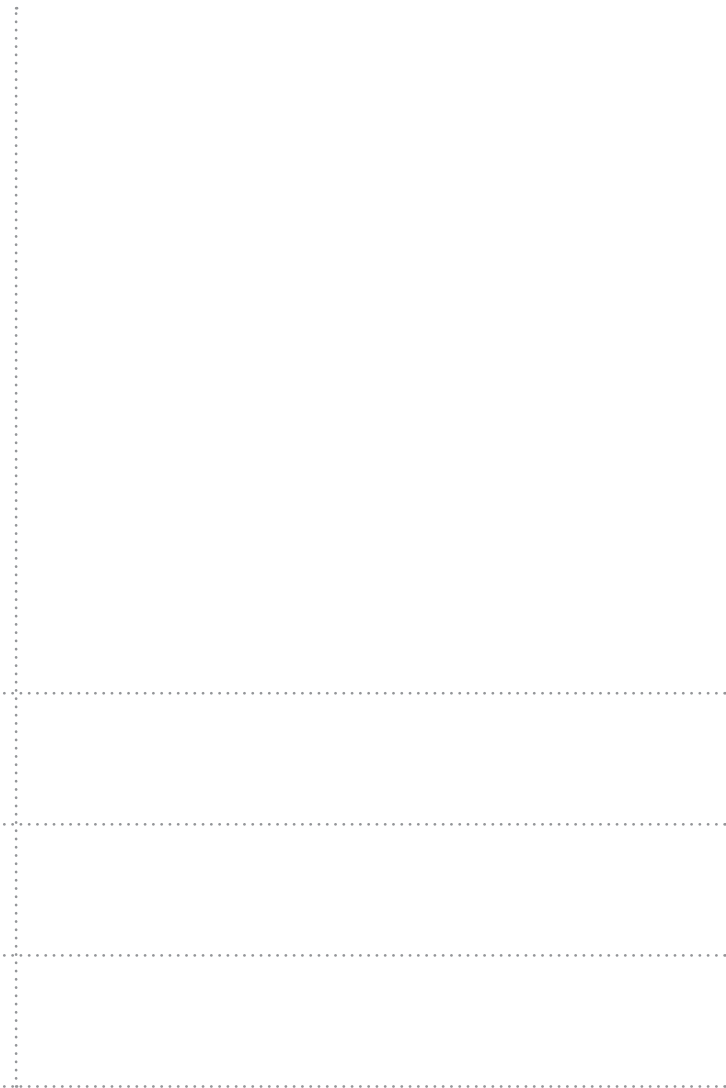
Stojím už zase na zemi. Po návsi přeběhl pes, jinak se nic nepohnulo. Traktor už zase vrčí, Chozé se vyklání, že zavře dveře kabiny.

„Chci se s holkama vidět, s Annou i Olinou,“ křičím na něj nahoru. „Mohli bysme se všichni sejít U Sládků, co říkáš? Jako za starejch časů.“

„Starej Sládek už hospodu nevede,“ křičí Chozé, „pronajal ji nějaký naplavenině z Buděj.“

Zatúruje motor, mávne na pozdrav a rozjíždí se. Vůz se za traktorem houpe a padá z něho na asfalt kukuřice. Dívám se chvíli za ním, napadá mě, že se vůbec nezeptal na Honzu. Bývali nejlepší kamarádi. Sednu do auta a vracím se zpátky směrem na Budějovice. Na kopci nade vsí odbočím na lesní cestu a vystupuju z auta. V dlani tisknu mobilní telefon a kráčím chvíli jen tak nazdařbůh po měkké lesní půdě a dívám se do korun vysokých smrků. Sedám pod strom a dýchám voňavý vzduch. Zavírám oči a říkám si, že bych si ty výlety do minulosti měla dávkovat raději po menších porcích. Na klávesnici mobilu zmáčknu rychlou volbou číslo uložené pod jedničkou. To číslo jedna, to je Frederik.

Kóta 370,5

1983

„Co to bylo za kluka?“ zeptal se strejda a díval se, jak se cpu bramborovým gulášem od babičky. „Nějakej vědec, ne? Břejličky na nose, ramena jak sešlapanej rejč...“

„To byl Marek, spolužák z gymplu, strejdo. Je dobrej na matiku, něco mi vysvětloval.“

„Aha. To přijel kvůli tomu autobusem až z Budějč?“

„Co se tak koukáš?“

„Já jen že Zdeněk je sice obyčejnej kluk z vesnice, ale umí řemeslo, včelaří, chodí na ryby...“

„Jenom mě doučuje matiku, nic víc.“

Strejda Venca se pitvorně zašklebil a nechal mě na pokoji. Kaštanové vlasy nad čelem mu už řídly a trochu šedivěly, zato licousy si pěstoval svědomitě jako rakousko-uherský císař Franz Josef. Vstal od stolu, přes flanelovou kostkovanou košili a pivní břicho napnuté kšandy, vzal od plotny uhlák a šel pro dřevo. Zaslechla jsem ještě z chodby jeho hlas.

„Máš tady Olinu!“

Olina přešlapovala v mrazu na dvoře, nos celý červený, ale dovnitř jít nechtěla. Strejdův černý vlčák Car stál za pletivem kotce, byl ve střehu a sledoval nás dvě, jestli ho vezmeme s sebou na procházku. Pak ale poznal, že dneska z toho nic nebude. Olina byla celá rozrušená a chvátala na mě.

„Musíš mít na očích nějaký brejle, Hani, ta džínovina je hrozně tuhá a jehly se lámou a odstřelujou kolem.“

Napadla mě jediná věc. S kabátem ještě rozepnutým jsem vběhla do sednice, kterou jsme měli ve strejdově chalupě s Honzou pro sebe, a vzala jeho motoristické brýle. Ležely hned vedle červené helmy.

„To je ono,“ zajásala Olina, „já mám doma brejle na lyže.“

„Ale musíme pohnout, Oli, jestli brácha zjistí, že jsem mu je vzala, tak mě zabije.“

Spěchaly jsme kolem řeky, Vltava byla v únoru podivně šedivá a vypadalo to, jako by v té zimě i pomaleji tekla. Vzaly jsme

to pěšinou do kopce. Ovanula mě známá vůně chalupy, kde Olina bydlela s prarodiči a matkou. Zvláštní bylinkový dech místností, měla jsem ho ráda. Olinina máma byla v práci, prodávala v krámku na návsi. V úzké tmavé chodbičce jsme nikoho nepotkaly, a tak jsme rychle zapadly do pokojíku se starým nábytkem a šicím strojem. Olina vytáhla z igelitové tašky složené džíny. Byly zbrusu nové, pánské, větší velikost, dovezené prý přes Rakousko. Švy na nohavicích byly od kolen dolů vypárané.

„Přijede si pro ně dneska kolem sedmý večer! Já se snad zblázním...“ třeštila Olina a přisunula mi židli z druhé strany stolu, na kterém stál šicí stroj. Zasedly jsme naproti sobě, Olina si nasadila oranžové plastové lyžařské brýle a já zase Honzovy brýle na motorku.

„A to je ten Petr, co jsi s ním tancovala minulou sobotu na zábavě v Sedlici? Ten vysokej, černej...?“

„Jo, to je on,“ zapištila Olina, „Petr Hrazdil, ten metalák, delší vlnitý vlasy. Dělej, Hani, chyt' tu nohavici a budeš to tahat k sobě. Cítíš v prstech, jak je ta látka tvrdá? Ale neboj, mám náhradní jehly, celou krabičku.“

Stroj zoufale vrčel, přitahovala jsem nohavici tuhou jako prkno od jehly směrem k sobě, pak to najednou luplo a jehla byla pryč. Olina zaklela, vyměnila zlomenou jehlu za novou a trápila šicí stroj dál. Šlo to pomalu, ale když jsme měly jednu nohavici zúženou, Olina zářila spokojeností.

„Nebude to moc?“ strachovala jsem se.

„To je právě ono. Metaláci to nosej úzký, úplně na tělo.“

Pustily jsme se do druhé nohavice a byly jsme tak zabrané do práce, že jsme si ani nevšimly, kdy se ve dveřích objevila Anna. Vyrušil nás až výbuch smíchu, Olina přestala šít a v lyžařských brýlích mi našťvaně zírala přes rameno. Otočila jsem se a uviděla Annu, jak se svíjí smíchy.

„Co se tlemíš? Jsi nikdy neviděla někoho šít?“

„Kdybyste se viděly,“ kuckala Anna smíchem a utírala si oči.

„Radši nechod' blíž, nebo přijdeš k úrazu,“ řekla Olina a znovu spustila šicí stroj. Úlomek jehly za chvíli zacinkal mezi porcelánovými hrnečky na polici a stroj vrčel nějakou dobu naprázdno. Seděly jsme u něho jako dva potápěči.

„Večer přijede, holky,“ řekla Olina a usmála se, posunula si lyžařské brýle na čelo a lovila prstem v krabičce další jehlu.

„Jak se má Chozé?“ zeptala jsem se Anny. Neviděly jsme se od minulého týdne, co se vrátila ze Žiliny.

„Měl vycházku přes noc?“ chtěla vědět Olina. Anna přikývla.

„Byli jste na hotelu?“

„Jo.“

„Od tebe se toho člověk dozví,“ zabručela Olina a stáhla si brýle na oči.

„Stejně se za pár tejdnu vrátí,“ řekla jsem.

„Bude tejdén nasluhovat,“ ozvala se Anna, „za těch sedm vostrejch, co dostal loni na podzim.“

„Jak zdrhnul z kasáren za tebou?“ usmála se Olina. „To je romantický...“

„Jo, Chozé je fakt romantik,“ ušklíbla se Anna.

„Holky, já to dva roky bez Petra nepřežiju.“

„A vy spolu fakt chodíte?“ zeptala jsem se.

„Jasně. Od tý taneční zábavy.“

„A bylo něco...?“

„To si piš.“

Podívaly jsme se s Annou na sebe.

„Napadlo mě, že až bude Petr na jaře rukovat, mohli bysme udělat oheň tady u nás. To je jedno, že je z jiný vsi, ne?“

„To víš, že jo, Oli,“ řekla jsem a dala jsem si na oči Honzovy brýle, „teď už hlavně šij, ať se s tím nehrabem do noci.“

.....

Když táta otevřel dveře našeho pokoje, byli jsme s bráchou ještě zavrtnaní v postelích. Jeho hlas mi připadal tak daleko, jako by na násvi znělo z tlampače hlášení národního výboru.

„Dokdy se tu budete válet, mládeži? Co takhle vstát a jít něco dělat?“

Otevřela jsem jedno oko, dveře se zavřely. Honza se převalil v posteli na druhý bok.

„Slyšeli jste slovo boží, amen,“ zachraptěl rozespale a přehodil si přikrývku přes hlavu. Bylo mi jasné, že u snídaně se zase jako rodina nesejdeme, i když mamka má odpolední a táta celý víkend volno. Táta už bude dávno venku a Honza popadne namazaný chleba a půjde hned do chalupy ke strejdovi. Šourala jsem se chodbičkou do koupelny a myslela na to, jak dopoledne rychle uteče, zato sváteční odpoledne se povleče jako vždycky.

Na naši kuchyň zase sedala ta pohřební atmosféra jako lehoučkový šedivý prach, ráchala jsem si ruce ve dřezu v bublinkaté vodě s jarem, bylo po obědě. Neděle jak vyšitá, z tranzistoráku na kredenci drncěla v líném uspávacím rytmu dechovka, písničky na přání k životnímu jubileu na stanici České Budějovice. Um cacá, um cacá, nedalo se to vydržet. Chvátala jsem s nádobím, abych mohla co nejdřív vypadnout. Mamka seděla u okna už ve svátečním oblečení na mši a koukala přes holé větve jabloní v zahradě na řeku, v očích měla zažranou tu svou letitou únavu. Už od středy jí bylo zase zle. Se svou srdeční nedostatečností by správně vůbec neměla dělat tak těžkou práci. Navíc se jí zhoršovala cukrovka. Doktorka Brejchová dojíždí do ordinace na násvi ve středu. Nepojedu do školy a zajdu k ní, umínila jsem si.

Táta seděl u stolu a mlčel, všichni u nás odjakživa mlčeli, všude ticho, jen ta dechovka z rádia. Díval se chvílemi na kredenc, kde byla za sklem zastrčená obálka, kterou přinesl někdy v týdnu z národního výboru. Taky jsem si to psaní přečetla, když šli oba večer spát, protože jinak by se mi nic neřeklo. Bylo mi

šestnáct a pro oba jsem byla dítě, kterému se takovéhle věci ještě neříkají.

Ten dopis, který podle data v záhlaví přišel na místní národní výbor už v únoru, byla žádost národního podniku Energoinvest Praha o vstup na katastrální území naší obce za účelem průzkumných a měřičských prací. Takhle přesně to tam stálo. Hned druhý den večer jsem se na to táty zeptala. Nejdřív dělal hloupého. Vždyť si o tom už půl roku povídají všichni ve vsi, myslíš, že jsem hluchá? To jsem ale nahlas neřekla.

„U Temelína má bejt jaderná elektrárna a u Hněvkovic přehrada. A vodou z přehradní nádrže se má chladit jadernej reaktor.“

Jenom si vzdychl. Byl na národním výboru za lidovce, jako jediný, ostatní funkcionáři byli komunisti. Zeptala jsem se, co bude dělat. Pokrčil rameny.

Farář jezdil poslední léta sloužit mši až v jednu odpoledne, byl přespolní, místní fara už byla léta prázdná. Táta už se mě raději ani neptal, jestli půjdu s nimi. Pana faráře bych sice ráda viděla, ale přečkat bohoslužbu bylo pro mě poslední dobou k nevydržení. Dřív jsme si vždycky povídali s tátou a panem farářem po mši, postávali jsme před kostelem, než nasedl do auta a jel do dalšího vesnického kostelíka. Teď už mě jenom nechával pozdravovat se vzkazem, abych příště určitě přišla.

Vzpomněla jsem si na jedno nedělní ráno, bylo to před půl rokem, někdy na podzim. Byli jsme v našem pokoji. Brácha mi zrovna říkal, že už ho nikdo neuvidí, jak klečí v kostelní lavici a prosí: Bože všemohoucí, smiluj se nade mnou, když táta najednou otevřel dveře do našeho pokoje. Všechno slyšel. Měla jsem hrozný pocit, že jsem něco provedla, jen tím, že jsem byla u toho. Nevypravila bych ze sebe slovo, ale brácha s tou svou hrdostí a vzdorem odkráčel kolem táty klidně pryč. Měla jsem strach, co táta udělá, ale Honza se nebál. Nebo se taky bál, ale měl kuráž.

Táta na tohle nikdy nezapomněl, tím jsem si byla jistá. Pozorovala jsem jeho zasmušilý výraz, když se navlékal do svého odřeného baloňáku, ve kterém jezdil léta autobusem do práce. Mamka si zapnula přes blůzu černý pletený svetřík, navrch tříčtvrteční kabátek a vydali se spolu na náves. Táta se ještě otočil, jako by mi chtěl něco říct, ale pak mu spadl pohled na podlahu, rychle se otočil a oba zmizeli ze dveří. Věděl, že půjdu ke strejdovi Vencovi a že náš Honza už je tam taky. Chvíli jsem ještě seděla u stolu a myslela na mamku. Proč o tom všem nechce mluvit. Proč nikdy o ničem nechce mluvit.

Zamkla jsem a stoupla si na špičky, abych dosáhla na parapet okýnka, kam jsme dávali klíč. Sešla jsem úvozem k řece, chalupa strejdy Venci stála po proudu Vltavy asi tři sta metrů od našeho domku. Byla blíž u vody. V zahradě byla ještě prostorná dřevěná kůlna, kde strejda kutil a v létě vytáčel med, psí bou-da ohrazená pletivem a v sadu barevně natřené včelíny. Jednu sednici u strejdy jsme měli s Honzou pro sebe. Měli jsme tam magnetofon, na který jsme si společně ušetřili. Honza si pouštěl Pink Floyd a Dire Straits, nahrané kazety měl pečlivě popsané svým úhledným technickým písmem.

Od řeky šla v závanech vlhká štiplavá zima, měla jsem svetr a přes něj ještě krátký kabátek, co nosila dřív mamka. Přemýšlela jsem o tom tichu v naší kuchyni, o tom dopise, který táta zase odnese. Byl to už druhý dopis. O tom prvním z loňského roku mi řekl Chozé, jeho táta byl na národním výboru místopředsedou. Byla to vyhláška o stavební uzávěře v naší obci. Chozé říkal, že to přišlo na všechny vsi kolem Temelína. Z jedné z nich pocházel i Petr, co začal chodit s Olinou. Spousta lidí v těch vsích měla svépomocí rozestavěné domky. Stavební uzávěra všechny zaskočila. Nikdo nevěděl, co to má znamenat...

Honza klečel u červeného mopedu a hadříkem čistil motor, měl tlustý pletený svetr a kolem krku šátek, světlé vlnité vlasy

měl odrostlé, zakrývaly mu uši a krk. Ze sklenice od okurek voněl benzin.

„Chceš někam jet, v týhle zimě?“

„Ségra, ty jsi debil.“ Ani nezvedl hlavu.

„Přimrznou ti ruce k řídítkám.“

„Připravuju ho na prodej,“ řekl Honza a zálibně si prohlížel vypulírovaný blok motoru a naleštěné červené plechy.

„Vždyť není tvůj. Patří strejdovi.“

„Nestarej se, ségra.“

Neměla jsem náladu hádat se s ním o hloupostech.

„Četls ten dopis, co přines táta, Honzo?“

„Ne,“ řekl a dál byl otočený zády. Obešla jsem moped na stojanu a dívala se bráchovi do skloněné tváře.

„Tobě je to jedno?“

„A co jako?“

„Co? Říká se, že zaplaví půlku vesnice. Kvůli přehradě. Kvůli jaderný elektrárně.“

„Tak kvůli přehradě, nebo elektrárně?“

„Tu přehradu postaví kvůli tý elektrárně, aby měli vodu na chlazení reaktoru...“

Přikyvoval s přehnaně vážným pohledem, takže jsem hned poznala, že si ze mě dělá blázny. Nechala jsem ho být a šla jsem po žlutohnědé loňské trávě ke dveřím verandy, vešla jsem na chodbu, prosmýkla se tiše kolem kuchyně, bylo po poledni a strejda touhle dobou spával na kanapi pod oknem a babička byla v kostele.

Vklouzla jsem do sednice a zapnula magnetofon, knoflíkem VOLUME jsem otočila, aby to hrálo potichu, a přešla jsem k oknu ke stolku s židlí, kde jsem psala nebo se učila. Výhled jsem měla na zahradu a řeku, na druhém břehu už byla louka a les, vesnice tam končila. Odhrnula jsem kus látky, kterým byl přikrytý psací stroj, a ruka s tím hadrem mi v úžasu zůstala ve vzduchu.

Nadechla jsem se a vyběhla bez sebe vzteky na verandu a hnala se po schodech dolů.

„Co to má znamenat?“ křikla jsem na Honzu, až se lekl. Plácla jsem ho vši silou do zad. Vstal, a když se otočil, bušila jsem mu pěstmi do břicha. Zafal svaly vypracované ze školní posilovny. Rád se večer před spaním chlubil bicepsy a vyrýsovaným břichem. Boxovala jsem ho přes svetr, až mě bolely klouby prstů, chytil mě za zápěstí a zkroutil mi pravou ruku za zády.

„Co blbneš?“ syknul mi do ucha, kroutila jsem se a kopala ho patou do holení, až do mě strčil, aby se mě zbavil. Padla jsem na dlaně do trávy, a hned jsem se zase otočila k němu, že na něho znovu skočím. Zadýchaní z té pranice jsme pozorovali jeden druhého.

„Cos to udělal, ty blbče?“ vyrazila jsem ze sebe.

„Co ti je, ségra?“

„Zničilš mi psací stroj!“

„Uklidni se. Jen jsem ti ho vylepšil.“

„Chci mít ten stroj takovej, jak byl předtím, jasný?!“

„Neblázni, teď máš teprve pořádnou mašinu, s ní budeš konečně spisovatelka. Uvidíš, jak ti teď půjdou ty milostný dopisy pro Zdeňka...“

„Nebud' drzej!“

Otočila jsem se a bezmocně odcházela ze dvorku. Slyšela jsem za sebou Honzův smích a mezi zuby cedila nadávky. Sedla jsem si ke stolku a dívala se na tu hrůzu. Můj krásný béžový stroj Consul, který mi koupil strejda Venca v osmé třídě za vysvědčení, byl oblepený ze všech stran páskou s červenobílou šachovnicí, mezi tím samolepky se značkami aut a motorových olejů, CASTROL, MOGUL, SHELL... Bylo mi do breku, tak jsem přes to všechno zase přehodila oentlovaný kus barevné látky, vypnula jsem magneták a na Honzu jsem se venku už ani nepodívala. Přešla jsem sad, přelezla plot a vystoupala kousek do svahu k sousední chalupě. Stála výš ve stráni nad řekou, měla ostrý štít a střechu ze zašlých

tašek, komín byl trochu nachýlený ke straně a kouřilo se z něj. Zaškrábala jsem na okno, po chvílce se záclona pohnula a Zdeněk na mě zamával. Obcházel jsem chvíli stromy na zahradě a pak si sedla na studnu, kruhový betonový kryt mě studil do zadku, i oprýskaná modrá pumpa byla studená. Zdeněk se objevil ve svátečních vyžehlených montérkách, pod tmavomodrou blůzou měl svetr a na nohou pracovní boty, neokopané, které nosil na lepší.

Vrátili jsme se po silnici kus do vsi, pak jsme znovu sešli k řece a proti proudu se vedli za ruce ke škole. Dneska jsem pro Zdeněka žádný dopis naklepaný na sněhobílém listu papíru neměla. Sedli jsme si na břehu a hráli jsme se navzájem v ostrém větru, který klouzal po hladině Vltavy.

„Jak je mamince?“ zeptala jsem se.

„Dneska nešla ani do kostela,“ řekl Zdeněk. Otočil se ke mně, přejížděla jsem mu prstem po černém obočí, měl tak krásně dlouhé černé řasy, v jeho bílé tváři byly to nejnápadnější, spolu s jasně modrýma očima. Cítila jsem v puse jeho jazyk a na tváři studenou špičku nosu, za víčky jsem měla tmou s bledými nitkami a bílými vločkami, které se hemžily tím víc, čím víc jsem zavírala oči. Malé bledé ruce, konečky prstů s rovně zastřiženými nehty, drsné dlaně, co nešly pořádně vydrhnout od oleje a šmíru, mě hladily pod svetrem.

Po hladině řeky plynuly něžné bílé chomáčky jedovaté pěny, kterou vypouštěly do Vltavy papírny někde ve Větrní u Krumlova. Pak mi padl zrak na budovu školy. Jemně jsem se vyprostila ze Zdeněkova objetí.

„Prej už škola nedostane peníze na opravu,“ řekla jsem do ticha.

„To nemusí nic znamenat,“ pokrčil rameny Zdeněk.

„Olina říkala, že Petr chce udělat tam u nich ještě jednu schůzi, aby se lidi sešli a jasně řekli, že jsou proti elektrárně.“

„Oni budou hned u toho, ale my jsme o sedm kilometrů dál. Nám se to vyhne,“ řekl Zdeněk, ale jeho hlas byl najednou slabý.

„Ale jestli je to pravda s tou přehradou u Hněvkovic, tak přece stoupne hladina i tady...“

Mlčel. Házeli jsme kamínky do řeky, Zdeněk stál těsně u vody, občas mu šplouchla na špičky bot. Proti šedivě bezbarvému nebi se vyjímal čern jeho vlasů nad bledým čelem. Zase ten pocit podivné bezbrannosti, čistoty a nasládlého smutku, který jsem z něj měla a který mě odzbrojoval.

„Příští sobotu je zábava v Plástovicích, hrajou tam Parkáni,“ nadhodila jsem. Díval se dál na vodu, blůzu od montérek zapnutou až ke krku a zvednutý límec.

„Myslela jsem, že bysme mohli jít...“

Vstala jsem a šla k němu, alespoň ho obejmout, voněl solvinou nebo nějakým levným mýdlem, co dostávali v dílně.

.....

Počkala jsem, až z čekárny odejde poslední babička, a pak jsem zaklepala na dveře, ze kterých oprýskával zašlý krémově bílý lak. Paní doktorka seděla u stolu a zakládala karty pacientů. K nám do vsi jezdila většinou bez sestřičky, u bílého pláště měla ohrnuté rukávy a její štíhlé paže byly bledé, nehty nalakované výraznou červenou. Blond vlasy, namalovaná, nevypadala na svých dvaadvaceti. To jsem věděla od mamky. Byly prý stejný ročník.

Otočila se ke mně na oprýskané kovové židli s opěradlem. Usmála se a byla v tom únava nebo možná trochu smutek. Ordinance, zřízená z jedné větší místnosti ve státním domě na návsi, potřebovala vymalovat už asi tak před patnácti lety. Kouty začouzené, v rohu naftová kamna, otlučený psací stůl, zažloutlé polstrované lékařské lehátko a jedna prosklená skříň na léky. To bylo vše v té ubohé místnosti s šedomodrým linem, vybledlým a místy prodřeným. A paní doktorka zářila v té bídě, dala si nohu přes nohu, zapálila si cigaretu, dlouze potáhla a se zakloněnou hlavou vyfoukla kouř ke stropu.